

EL DEBER

REDACCIÓ

Màrtirs de Jaca, 9

SUBSCRIPCIÓ:

1'75 pts trimestre

ANUNCIS: Preus convencionals, segons tany i número d'insercions.

ANY I - NÚMERO 21

OLOI, 10 DE NOVEMBRE DEL 1934

PREU 15 cèntims.

Sobre el caràcter per JOSEP M.ª de SEGARRA

Punt final, per ara

PER R. PLA I CORAL

Hem vist com després del temporal i de la catàstrofe són molts els elements que cerquen una posició i fan sentir la seva veu, que de vegades és d'un estomacal derrotisme, de vegades d'una estúpida i miserable venjança i de vegades és plena — per què no? — de les més innocents i més bones intencions. A desgrat de les ideologies i de la fidelitat a unes conviccions polítiques, la gent perd el control, com en les desbandades bèl·liques, i acostuma a reaccionar segons la moral pròpia de cadascú, i quan encara els codis de justícia no han començat la seva penosa feina, i l'aire és tot ple de boires, ja veiem que certs personatges, en conversa privada o en manifestació pública, cerquen aquella poma que es guardaven per a la set i intenten menjar-se-la de la manera més còmoda.

S'ha començat ja, d'una forma tímida en alguns, d'una forma brutal i gorillesca en altres, allò que podríem dir-ne la labor crítica dels fets, de llurs causes i llurs efectes. Com a català que sóc, m'interessen a mi primordialment els fets catalans, i de totes les posicions i totes les crítiques m'interessen les que afecten la vida política de Catalunya. Començo per creure, i em plau manifestar la meua modesta fe als que ara es dediquen a fer de pare pedaç, que els fets no es poden judicar ni condemnar a part, i que aquests fets, més que del desencert o de la follia de qui sigui, són el producte d'una mena de fatalitat històrica, són un simple esdeveniment de la vida política d'un poble, i per grans i per catastròfiques que semblin, mai no són irreparables; és més: jo crec que tots els terratrèmols, totes les catàstrofes que es produeixen en la història, no són una mera destrucció, no són un element negatiu, sinó que són engendradors d'una vida nova. Com que jo estic convençut d'això, em sembla tan inútils, per no dir tan estúpides, les jeremiades d'alguns com el panxacontentisme dels altres. En una paraula, com a catalanista, els dos perills més vergonyosos per a mi són l'escepticisme o la deserció.

Naturalment que en recordar l'assemblea de parlamentaris recordo el nom del meu admirat amic Francesc Cambó, i no fa pas gaires hores que he llegit el seu darrer discurs al Parlament espanyol. El senyor Cambó, com a polític professional, cerca una posició i intenta una crítica davant de la catàstrofe. El senyor Cambó ha fet un excel·lent discurs parlamentari, i ha demanat als polítics espanyols aquestes dues coses: moral i caràcter. Ha demanat caràcter a un govern format per polítics radicals, i el senyor Cambó sap molt millor que jo mateix que allò que ell demana dels homes de Govern és exactament igual que demanar un bitllet de mil pessetes a un pobre que s'està morint de gana al mig del carrer. No negaré que el discurs del senyor Cambó sia d'una gran patriotisme, però en els temps que correm em sembla d'una absoluta ineficàcia.

Des del meu record, només he conegut un polític català que posseïa amb tota la integritat el caràcter i la moral d'un governant: aquest home era Prat de la Riba. Jo crec que ara més que mai és útil evocar l'exemple de Prat de la Riba, perquè he observat un tipus de deserció dins el catalanisme que tendeix a una lamentable confusió sobre la doctrina i sobre l'obra de Prat de la Riba. Aquesta deserció s'ha manifestat ja clarament entre les moltes veus que ara es dediquen a la crítica i a la revisió. Em refereixo a un llibre del meu amic F. Valls i Taverner, titulat «En les hores confuses», del qual llibre publicava un fragment sistemàtic «El Matí» del dimarts passat. Valls i Taverner demana una revisió dels escrits polítics de Prat de la Riba i de les seves teories de «La Nacionalitat Catalana». Valls i Taverner, aquest etern cismàtic de la Lliga, arriba a condemnar la doctrina de Prat, com a una doctrina funesta que ha dut a la confusió, a la violència i a la catàstrofe. Separa el seu alt exemple de governant del seu valor com a teoritzador polític.

Seria tristíssim que el punt de vista de Valls i Taverner fes adeptes entre els catalanistes de bona fe. Si Prat fou aquell home de govern admirable, que commou Valls i Taverner, fou precisament perquè Prat, amb un caràcter únic anà aplicant a cada moment, sense desapropiar mai l'ocasió, tot allò que ell podia aplicar de la seva doctrina política. Si les teories de Prat, segons Valls i Taverner, poden conduir a conclusions catastròfiques, la culpa o l'error no estaran mai en les teories, sinó en els que les han interpretades injustament, i el que és més trist, en els que les hagin interpretades sense moral i sense caràcter.

(de «Mirador»)

De l'article que amb el títol de «Les Llistes negres» publica «El Deber» de la setmana passada, convé més que res més, recollir-ne la declaració que en ell es fa de què a Olot no s'ha trobat cap «llista negra», contrariament al que el mateix «Deber» afirmava en un dels seus números darrers.

Això és essencial per nosaltres, tota vegada que la refutació de tan gratuïta afirmació fou l'únic motiu d'escriure el nostre article publicat en el penúltim número d'aquest periòdic. Ens donem, doncs, per satisfets.

Ara, però, «El Deber» es repenja en la llista que diu haver-se trobat en un poble de la comarca i on ha vist constatar-hi el nom d'un ciutadà veí d'Olot. Sense cap ganes de continuar la polèmica al voltant d'aquesta «llista negra» del poble de referència, ja ens permetrà «El Deber» que fins d'aquesta posem en dubte l'existència. Com Sant Tomàs, «veure-ho per creure-ho».

Quant a la resta del contingut de l'article d'«El Deber», és tan desllorigat, se'n va tan pels núvols, que es fa gairebé impossible contestar-lo o comentar-lo seriósament. Per exemple: què té que veure tot el que ens acusa a nosaltres i als amics de «La Ciutat d'Olot» amb l'existència de les «llistes negres»? Què té que veure el matrimoni civil, la llei del divorci, les cuixes de les artistes de cinema, Moscou i el Vaticà, amb l'assassinat, el saqueig i l'incendi? Barrejar tot això i treure'n les conseqüències que «El Deber» en treu és d'una puerilitat que fa trencar de riure.

Respecte al penúltim paràgraf de l'article del confrare, ja en parlarem un altre dia, amb tota l'extensió que convé. Ja comprendrà «El Deber» que no és aquest moment el més apropiat per a nosaltres per a parlar d'una qüestió en la qual fàcilment hi podríem relliscar.

Quant a la responsabilitat que correspon a l'articulista «com a escriptor d'un periòdic on es fa l'apologia dels soviets», ha de dir al seu contraopinant que té la consciència ben tranquil·la. Tots els redactors d'aquest setmanari no fan res més del que fan els redactors d'«El Deber»: defensar un ideari polític, el més ajustat a la nostra manera de pensar i de sentir. De si és equivocat o no, seria llarg escatir-ho i després de ben discutit encara «El Deber» es quedaria amb la seva i nosaltres amb la nostra. Val més deixar-ho correr, doncs.